

Από τους Κώστα Γκούμα - Τάσο Μπαρμπούτη*

Ο τόπος μας «καίγεται», το νερό στα ποτάμια έχει σχεδόν εξαφανιστεί και ελλείπει έστω και μιας συνηθισμένης καλοκαιρινής βροχής η απόγνωση στους αρδευτές - καλλιερηγτές κορυφώνεται. Θεωρείται σχεδόν βέβαιο -μακάρι να διαψευστούμε- πως αρκετοί από αυτούς θα μείνουν φέτος χωρίς σοδειά, παρότι επένδυσαν τον κόπο και τα χρήματά τους, ενώ ταυτόχρονα κανένα από τα συναρμόδια αρμόδια Υπουργεία Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (υπεύθυνο για τη διαχείριση υδάτων) δε μερίμνησε εγκαίρως να τους συμβουλέψει διαφορετικά ή ακόμη και να τους αποτρέψει να επιλέξουν αρδευόμενες καλλιέργειες. Σε ό,τι αφορά τη Θεσσαλία, θεωρούμε πως η κυβέρνηση είναι ο κύριος υπεύθυνος για το φετινό χάος με τις τεράστιες ελλείψεις νερού και για τις εξελισσόμενες τοπικιστικές διαμάχες, που η ίδια τις παρακολουθεί εξ αποστάσεως, ώστε να «απομακρύνει» τις ευθύνες της για την επιδείνωση της κατάστασης των ποταμών και την εξάντληση των υπόγειων οικοσυστημάτων. Επί έξι ολόκληρα χρόνια δε φρόντισε για τη δημιουργία ταμιευτήρων και την ενίσχυση των αποθεμάτων νερού στην ελλειμματική λεκάνη Πηνειού. Επέδειξε αδιαφορία για την εφαρμογή των Σχεδίων που παρέλαβε από την προηγούμενη (καταστροφική και εκείνη) διακυβέρνηση. Παρότι τα αναθεώρησε (με καθυστέρηση) και ενέκρινε νέα Σχέδια υδάτων (ΣΔΛΑΠ, 2024), συνεχίζει έως σήμερα την απραξία και τη στασιμότητα, επιτρέποντας τη διατήρηση των υδατικών ελλειμμάτων, επιδεικνύοντας εγκληματική ανοχή στην περαιτέρω διεύρυνσή τους. Την περίοδο αυτή που βιώνουμε την κορύφωση του δράματος, η κυβέρνηση πριν λίγες μέρες επέλεξε να προβεί σε μεγαλόστομες και καθαρά επικοινωνιακού τύπου ανακοινώσεις σχετικά με τη «λειτουργία» [1]. Παρουσιάστηκαν για μία ακόμα φορά οι βασικοί (υποτίθεται) άξονες αντιμετώπισης του τεράστιου αυτού προβλήματος. Ο πρωθυπουργός κ. Κυριάκος Μητσοτάκης επικεντρώθηκε σε παρεμβάσεις για ένα «πιο λειτουργικό» μοντέλο διαχείρισης υδάτων με «περισσότερες επενδύσεις», καθώς και για συνενώσεις μεγάλης κλίμακας σε «εταιρείες ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης». Πολλοί πιστεύουν πως παρά τις καθουσιαστικές διαβεβαιώσεις για τον «δημόσιο» χαρακτήρα του νερού, οι θέσεις αυτές αποτελούν βήμα για ιδιωτικοποίηση του νερού, κάτι που κατά καιρούς προκάλεσε αντιδράσεις από εργαζόμενους και οργανώσεις της Αυτοδιοίκησης (π.χ. ΚΕΔ, ΕΔΕΥΑ) και όχι μόνο [2]. Στις ανακοινώσεις συμπεριλήφθηκαν, επίσης, οι «νέες τεχνολογίες», ή «αφαλάτωση και ανακύκλωση», οι «κατεπείγουσες πρωτοβουλίες» για ευαισθητοποίηση των πολιτών και άλλες επαναλαμβανόμενες γενικότητες. Το βασικό, όμως, που απουσίαζε από τις ανακοινώσεις ήταν οι συγκεκριμένες δεσμεύσεις για τη

ΑΝΟΙΧΤΗ ΓΡΑΜΜΗ

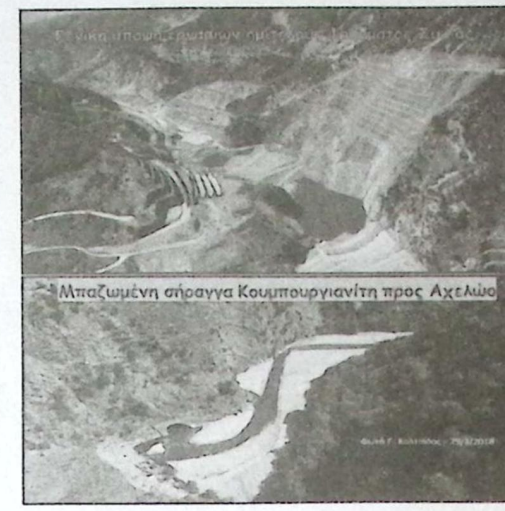
για τα νερά, το περιβάλλον, τη Γεωργία στη Θεσσαλία

«Κρείττον του λαλείν το σιγάν»

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ και το ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ υλοποίησης των αναγκαίων ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ, με τα οποία θα μπορούσαν να επιτευχθούν σταδιακά οι γενικοί στόχοι που ανακοίνωσε και (υποτίθεται πως) υπηρετεί η κυβέρνηση. Απουσίαζε, επίσης, οποιαδήποτε αναφορά στα Σχέδια Διαχείρισης Υδάτων (ΣΔΛΑΠ) για όλα τα υδατικά διαμερίσματα (συμπεριλαμβανομένης της Θεσσαλίας), που η ίδια η κυβέρνηση εδώ και καιρό έχει εγκρίνει, ήες και τα σχέδια αυτά εκπονήθηκαν για... κάποια άλλη χώρα! Κι όπως είναι φυσικό, σε κανένα σημείο των ανακοινώσεων δεν αποτυπώνεται η πολιτική βούληση εφαρμογής αυτών των Σχεδίων. Καμιά δέσμευση δεν αναλαμβάνεται για την εξασφάλιση των αναγκαίων αποθεμάτων νερού (όπως π.χ. σωστά προγραμματίζει η κυβέρνηση για την Αττική), κάτι που κυριολεκτικά «καίει» τη Θεσσαλία. Και να σημειωθεί πως σε παρόμοια «αποθέματα» στηρίζεται όλο το σκεπτικό των σχεδίων στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας για κάλυψη των ελλειμμάτων της (με ταυτόχρονη διατήρηση των αρδευόμενων εκτάσεων) και για υποκατάσταση σημαντικού μέρους των καταστροφικών υπεραντλήσεων που οδηγούν στην υποβάθμιση υπόγειων και επιφανειακών οικοσυστημάτων και εν τέλει στην ερημοποίηση της περιοχής. Εύλογα, συνεπώς, και τα δικά μας ερωτήματα: Πώς συμβιβάζεται η κυβέρνηση να θεωρεί το υδατικό «μεγάλο κοινωνικό και εθνικό ζήτημα», να υπόσκεται «συντεταγμένη προσπάθεια» αντιμετώπισής του και ταυτόχρονα να παρακάμπτει τον σχεδιασμό που η ίδια έχει χαράξει; Τι είδους «εξειδίκευση» των προτάσεων της υπόκειται στο μέλλον, όταν έχει ήδη στη διάθεσή της ολοκληρωμένα σχέδια που δεν τα εφαρμόζει; Γιατί επέλεξε να προβεί σε ανακοινώσεις, ενώ επί της ουσίας δεν είχε κάτι νέο να μας πει; Δε θα ήταν προτιμότερο να επιλέξει το... «σιγάν»; Είναι ή όχι λογικό να σκεφτούμε πως πρόκειται για μία ακόμα επικοινωνιακή «ντρίπλη» μπροστά στην πίεση που δέχεται η κυβέρνηση από την πα-

ρατεταμένη λειψυδρία σε όλες τις περιοχές της χώρας; Δικαιούμαστε ή όχι να σκεφτούμε πως πανικοβλήθηκε για την ανησυχία που προκλήθηκε σε πολλούς κοινωνικές και επαγγελματικές ομάδες και σε μεγάλο αριθμό πολιτών από τα προβλήματα νερού σε όλους τους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής (ύδρευση οικισμών - ιδιαίτερα σε τουριστικές περιοχές με υπερσυγκέντρωση πληθυσμού, αποθέματα για Αττική, αρδεύσεις κ.λπ.); Κατά την άποψή μας, μόνο τυχαίες δεν μπορούν να θεωρηθούν οι συνεχείς αναβολές της (προαναγγελθείσας) επίσκεψης του πρωθυπουργού στην περιοχή μας. Εκτιμούμε πως ο πρωθυπουργός και οι υπουργοί του αποφεύγουν να κοιτάζουν στα μάτια τους καλλιερηγτές. Φοβούνται να αντιμετωπίσουν τα αγωγινώδη ερωτήματα για τις προοπτικές αυτών των ανθρώπων που σειρά κυβερνήσεων τους έχουν καταδικάσει με τις πολιτικές τους να ζούν σε συνθήκες ανασφάλειας, στασιμότητας και συχνά φτώχειας. Οι ίδιοι ως άνω, αλλά και πολλοί βουλευτές αποφεύγουν να δώσουν απαντήσεις για θέματα που επί δεκαετίες εκκρεμούν (π.χ. τα ημιτελή εγκαταλελειμμένα έργα Αχελώου), με τα οποία, σε πληθυσμιακή εκλογική αναμετρήσεις, «ταΐζουν» με ελπίδες τον θεσσαλικό λαό για να εξασφαλίσουν οι ίδιοι προσωπικά οφέλη (π.χ. βουλευτικές έδρες και Υπουργεία). Σήμερα, όμως, που θα έπρεπε να βγαίνουν μπροστά στην υπέρβαση αυτής της απαράδεκτης εγκατάλειψης των έργων, «κρύβονται στα λαγούμια τους», απολαμβάνουν τα προνόμια του «χειροκροτητή» βουλευτή και απλώς περιορίζονται σε υποκριτικές δηλώσεις, σε ανούσιες επισκέψεις στα Υπουργεία για τοπικά «αιτήματα», σε συνεντεύξεις και φωτογραφίες στα ΜΜΕ και σε άλλες γνωστές «μαυρογιαλότητες» πρακτικές, παριστάνοντας πως... συμπονούν τους καλλιερηγτές για την απόγνωση που βιώνουν. Σε ό,τι μας αφορά, παραμένουμε σταθερά προσηλωμένοι στη διεκδίκηση -«εδώ και τώρα»- της

υλοποίησης της μοναδικής λύσης για εξασφάλιση αποθεμάτων νερού ΣΥΝΔΥΑΣΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΛΕΚΑΝΕΣ ΠΗΝΕΙΟΥ ΚΑΙ ΑΧΕΛΩΟΥ, όπως ακριβώς προβλέπεται στα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης Υδάτων (ΣΔΛΑΠ). Κάποιοι θεωρούν άκαιρες τέτοιου είδους διεκδικήσεις. Προτιμούν να βλέπουν τη «μικρή» εικόνα της τρέχουσας πραγματικότητας και όχι τις προοπτικές, θεωρώντας πως δεν είναι κατάλληλη η ώρα μπροστά στην απεγνωσμένη -αυτές τις μέρες- προσπάθεια των παραγωγών για αναζήτηση νερού. Επιλέγουν την εμπλοκή στις περιστασιακές - τοπικιστικές «διαμάχες» εξασφάλισης αποθεμάτων νερού από τον ταμιευτήρα Ν. Πηλαστήρα. Θέτουν στο στόχαστρό τους τον ΟΔΥΘ, ενώ γνωρίζουν πως στις παρούσες συνθήκες ελλειμμάτων ύψους εκατοντάδων εκατ. κ.μ. νερού ελάχιστα πράγματα μπορούν να γίνουν. Ορισμένοι, μάλιστα, μας χαρακτηρίζουν γραφικούς και θεωρούν εκτός πραγματικότητας τις διαχρονικές προτάσεις της ΕΔΥΘΕ. Κάποιοι άλλοι «απέχουν» από παρόμοιες διεκδικήσεις εφόσον κρίνουν πως όλα αυτά εκπορεύονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (οδηγίες, σχέδια, μέτρα, έργα, ιδιωτικοποίηση νερού κ.λπ.). Αποστασιοποιούνται από τις πρωτοβουλίες της Περιφέρειας Θεσσαλίας, ενώ αναδεικνύουν ελάχιστα έως καθόλου τις διεκδικήσεις αυτές στη Βουλή, ήες και αποδέχονται μοιρολατρικά τη στασιμότητα που βιώνουμε στην ανάπτυξη των αναγκών για τη Θεσσαλία έργων. Ίσως ελπίζουν πως όλα αυτά θα πραγματοποιηθούν στο απώτερο μέλλον, σε συνθήκες μεγάλων κοινωνικοπολιτικών αλλαγών που θα έχουν ανατρέψει τις σημερινές πολιτικές.... Παρατηρούμε ακόμη πως ένα μαχητικό τμήμα του αγροτικού κινήματος προβαίνει (καλώς) σε υψηλής έντασης διαμαρτυρίες, όπως π.χ. κατάληψη με τρακτέρ σε πλατείες μεγάλων πόλεων της Θεσσαλίας, με κεντρικό αίτημα να μη χαθούν τα χρήματά τους που διασπαθίστηκαν με τη γνωστή υποθεση του ΟΠΕΚΕΠΕ. Παραμένει, όμως, σε εμάς η απορία: Πότε, άραγε, θα πράξουν το ίδιο διεκδικώντας ΜΕΙΖΟΝΑ θέματα, όπως τα έργα υδάτων και ιδιαίτερα τα έργα

ενίσχυσης του ελλειμματικού υδατικού δυναμικού, που για τη διαβίωση στον τόπο μας αποτελεί πρώτη προτεραιότητα; Κατά την άποψή μας, όλα όσα περιγράψαμε, μειώνουν την πίεση προς την κυβέρνηση που τη θεωρούμε αναγκαία για να υλοποιηθούν τα έργα. Επίσης, τη βοηθούν αντικειμενικά να ξεπεράσει τον σκοπέλο του υδατικού, να αποπροσανατολίσει την κοινή γνώμη και να στρέψει το «ενδιαφέρον» και τις χρηματοδοτήσεις της σε τομείς που, με βάση τα δικά της κριτήρια, θεωρεί πιο σημαντικούς. Κι έτσι η Θεσσαλία οδηγείται με βεβαιότητα στην παραγωγική και οικονομική υποχώρηση, στην οικολογική υποβάθμιση, στην πληθυσμιακή συρρίκνωση. Η επίλυση του υδατικού στις παρούσες συνθήκες είναι το κλειδί για μια πορεία ασφάλειας και ευημερίας της Θεσσαλίας. Γι' αυτό ούτε τα επικοινωνιακά τεχνίδια της κυβέρνησης, ούτε η χαλαρή πίεση από τους φιλοκυβερνητικούς δημάρχους και άλλους παράγοντες σε κρίσιμους μαζικούς φορείς, ούτε φυσικά οι ιδεολογικοπολιτικές ταλαντεύσεις που καταγράφονται σε πολιτικούς χώρους πρέπει να αποτρέψουν τους απλούς αγρότες, τους επαγγελματίες και τους σκεπτόμενους ανθρώπους να διεκδικήσουν μαχητικά αυτά που δικαιούνται.

* Γκούμας Κώστας, γεωπόνος, πρ. δ/ντής Εγγείων Βελτιώσεων, πρ. πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/Κεντρικής Ελλάδας, μέλος Ε.Δ.Υ.ΘΕ.
* Μπαρμπούτης Τάσος, πολιτικός μηχανικός, μέλος Δ.Σ. ΕΘΕΜ, πρ. γραμματέας ΤΕΕ/ΚΑΘ, μέλος Ε.Δ.Υ.ΘΕ.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

- [1]. Οι 5 άξονες για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας (SKAI.gr, 23/7/25)
<https://www.skai.gr/news/politics/leipsydria-oi-5-aksones-gia-tin-antimetopisi-tou-provlimatos>.
- [2]. Αναζητείται βιώσιμη «φόρμουλα» για το νερό (Ενδεικτικά, δηλώσεις κ. Γ. Μαρινάκη, προέδρου ΕΔΕΥΑ, «Καθημερινή», 24/7/25)
<https://www.kathimerini.gr/society/reportaz/563730976/anaziteitai-viosimi-formoula-gia-to-nero/>.